

Diakoni i trosopplæringen

I Den norske kirkes trosopplæringsplan Gud gir, vi deler, vektlegges det mange steder at barn og unge skal få erfare at de er en del av en diakonal, verdensvid kirke. Diakoni kan bli forstått som «evangeliet i handling», og i trosopplæringsplanen blir det sagt at «barn og unge skal få delta i kirkens diakonale virksomhet uttrykt gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. (Gud gir – vi deler 2010:31). Dette er en «vid» diakoniforståelse som strekker seg langt utover eget lokalmiljø. Er det i det hele tatt mulig at barn og unge kan være deltakende i en slik visjon? Er det mulig å gjøre dette konkret og begripelig for dagens barn og unge?

Barn og unge er allerede en del av en globalisert verden. Verden er synlig og konkret til stede gjennom sosiale medier, og barn og unge reiser som aldri før. De lever sine liv som verdensborgere med den største selvfølgelighet. Det er derfor også naturlig at globale perspektiver er en naturlig del av trosopplæringen. Diakoni og misjon er ofte to sider av samme

sak, samtidig er det forskjellig. Misjon kan enkelt sies å være å «forkynne til tro», diakoni er «handling som en konsekvens av tro», også oversatt som «evangeliet i handling».

Trosopplæringsplanen Gud gir, vi deler, sier dette side 31: «trosopplæringen skal på ulike måter stimulere til og utfordre barn og unge og deres familier til tjeneste og samfunnsengasjement. Ved å ta del i menighetens internasjonale engasjement og solidaritet med mennesker som lider, vil barn og ungdom få erfare at de tilhører et verdensvidt fellesskap med ansvar for hverandre». (Plan for trosopplæring Gud gir – vi deler 2010:113). Dette oppfordrer til både misjonalt og diakonalt engasjement. I trosopplæringen bør det legges opp til at barn og unge får være både subjekt og objekt i arbeidet. Dvs. at de er mottakere i undervisningen, men også selv får delta i å utforme og å bidra gjennom aktiv deltakelse i for eksempel fasteaksjonen eller andre aksjoner.

Hvordan kan barn og unge delta i et diakonalt arbeid i sine lokalmenigheter?

Diakoni i trosopplæringen

Barne- og ungdomsorganisasjonene har utviklet mye godt materiell som gir hjelp til å ta det globale perspektivet inn i trosopplæringen. Du finner tips og idèer på misjonsorganisasjonenes nettsider, og i ressursbanken til Dnk.

Vi vil likevel presentere noen konkrete tips og ideer som er forholdsvis enkelt å gjøre, og som er aktuelt neste uavhengig av alder på de unge.

1. **TA I BRUK RESSURSER FRA SØSTERKIRKER** og involver barn og unge i et konkret prosjekt som har en tydelig diakonal profil. Å etablere vennskapsmenigheter der det er mulig å utveksle erfaringer rundt utfordringer i hverdagen, livene som leves i ulike kulturer og tanker og erfaringer rundt tro. De fleste barne- og ungdomsorganisasjonene har menigheter og personer de kan sette norske barn og unge i kontakt med. På den måten blir verden mindre, og utfordringer blir relle utfordringer som kan engasjere her og nå, og ikke noe fjernt som omhandler andre mennesker man ikke har en relasjon til.
2. **INVITER MENNESKER** som har en historie å fortelle. La barn og unge få lære om globale utfordringer gjennom samtale og dialog. Også her kan barne- og

ungdomsorganisasjonene formidle kontakter. Men, man trenger ikke nødvendigvis å lete langt borte, det er stor sannsynlighet for at det er mennesker i menighetens eget nærmiljø som kan bidra inn i undervisning og trosopplæring.

3. **UTFORDRE BARN OG UNGE** til engasjement og handling gjennom arbeid med diakonale bibeltekster som for eksempel den barmhjertige samaritan (Lukas 10.33-36), den gylne regel (Matt.7.12), Jesu møte med Bartimeus (Lukas 18,41) osv. Det er også bra å lære barn og unge sanger, bønner og fortellinger fra den verdensvide kirke. Her er det mye fint og relevant i sangbøkene Syng håp (IKO Forlaget), i musicalen Å, så vakkert (IKO Forlaget) m.m.
4. **BRUK FASTETIDEN AKTIVT** og la den gjelde hele menigheten, ikke bare konfirmantene. Fastetiden kan brukes til å bevisstgjøre hele menigheten på at vi alle har et felles ansvar for å bekjempe fattigdom og kjempe for rettferdighet. Kirkens Nødhjelp har mye godt materiell for alle aldersgrupper, og særlig materiell som er fint å bruke i trosopplæringen, som handelsspillet, regnbuekalender, fasteaksjonsbøsser m.m. Fastetiden er en tid som har potensiale i seg til å arbeide fram noen felles

Diakoni i trosopplæringen

prosjekt som kan engasjere hele menigheten. For eksempel kan en karnevals-gudstjeneste være et slikt «samlingspunkt» som kan engasjere bredt og på tvers av aldrer og andre skillelinjer. I noen menigheter etableres det changemaker-grupper, der ungdom kan få økt bevissthet om urettferdighetsproblematikk, klima m.m. (Changemaker er Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon, se www.changemaker.no).

5. **LA BARN OG UNGE FÅ DELTA I LEIRER**

lokalt, festivaler nasjonalt og på reiser og større arrangement/leirer globalt. Gjennom konkrete møter med andre kulturer og mennesker får også norske barn og unge delta i en større helhet, og får en mulighet til selv å delta i den verdensvide kirke som vi alle er en del av, både geografisk og åndelig forstått. De fleste organisasjonene har spennende tilbud til ungdom, opplegg som for mange er livsforvandlende.

6. **LA BARN OG UNGE FÅ ORGANISERE OG ARRANGERE GLOBALMARKED.**

Et globalmarked er en fin måte å formidle kunnskap og kjennskap om forskjellige tema knyttet til diakoni i en global sammenheng. KFUM/ KFUK Global, NMSU og de andre misjonsorganisasjonene har mye

erfaring i dette. Et globalmarked gir mange muligheter og det er rom for lek og moro. Det kan være en markedsdag med spennende matretter, globallop til inntekt for et prosjekt, det kan lages informative stands/bildefremvisninger, arrangere konserter og temakvelder osv. Poenget med å arrangere et globalmarked i trosopplæringen er å la barn og unge få skape noe selv, samtidig som de fordyper seg i tema og bidrar aktivt til handling lokalt og globalt. Lokalt eierskap til globalmarkedet er en avgjørende suksessfaktor.

Dersom man ikke har ressurser til å arrangere et helt marked, kan man la barn og unge delta i lokale miljøutfordringer som strandrydding, gå/sykle til skolen, delta i søppelsortering, oppfordre til «bytteklær»- kvelder osv.

7. **TA DIAKONALE UTFORDRINGER MED INN I GUDSTJENESTEN.**

For eksempel kan barn og unge arbeide med diakonale tema i grupper, som så kan tas med inn i det store gudstjenestefellesskapet. Tekster skrevet av barn/ungdom kan tas med under forbønnen, eller være et element i en egen stasjon under en bønnevandring. Å arrangere gudstjenesteverksted der barn og unge får delta i det

Diakoni i trosopplæringen

gudstjenesteforberedende arbeidet, er ofte både meningsfullt og lærerikt. Det er også med på å understreke at gudstjenesten er et felles prosjekt, der også barn og unge kan delta med selvstendige tanker, tro og liv. Gudstjenester som har et diakonalt preg passer særlig godt til dette, for eksempel en solidaritetsgudstjeneste i forbindelse med fasteaksjonen, en gudstjeneste i forbindelse med kirkeovernatting (Lys våken), gudstjeneste i forbindelse med den årlige tv-aksjonen osv.

Spørsmål til refleksjon og ettertanke:

1. Hvordan får barn og unge i menigheten/organisasjonen din del i kirkens diakonale utfordringer?
2. På hvilken måte blir menighetens diakonale ansvar en del av gudstjenestelivet, forkynnelsen og undervisningen overfor barn og unge i din menighet/organisasjon?